

Sygn. akt III AUa 241/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak (spr.)

SSO del. Joanna Baranowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 stycznia 2015 r. w Ł.

sprawy **K. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 27 listopada 2013 r., sygn. akt: VI U 14/13,

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w ten sposób, że przelicza K. J. emeryturę od 1 października 2012 r. uwzględniając w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych podlegania ubezpieczeniu społecznemu to jest z lat:

- 1966 w kwocie 9229 zł;

- 1967 w kwocie 23102 zł;

- 1968 w kwocie 14144 zł;

- 1971 w kwocie 12082 zł;

- 1972 w kwocie 17472 zł;

- 1973 w kwocie 26825 zł;

- 1974 w kwocie 52918 zł;

- 1977 w kwocie 58194 zł;

- 1978 w kwocie 47684 zł;

- 1979 w kwocie 28431 zł;

- 1980 w kwocie 30000 zł;
- 1984 w kwocie 91200 zł;
- 1985 w kwocie 120000 zł;
- 1986 w kwocie 129600 zł;
- 1987 w kwocie 168000 zł;
- 1988 w kwocie 216000 zł;
- 1989 w kwocie 861300 zł;
- 1990 w kwocie 4615141 zł;
- 1991 w kwocie 8077084 zł;
- 2003 w kwocie 8800 zł;

z zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 57,41 %;

2. oddala apelację w pozostałej części.

III AUa 241/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Płocku, po rozpatrzeniu odwołanie ubezpieczonego K. J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 30 października 2012 roku ponownie ustalającej wysokość emerytury ubezpieczonego, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przeliczył K. J. emeryturę od 1 października 2012 roku ustalając podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, to jest lat 1966-1980, 1984-1987, 1989-1991 ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru świadczenia wynoszącym 67,80%.

Sąd Okręgowy ustalił:

Decyzją z dnia 19.05.2008r. organ rentowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od 08.05.2008r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto przeciętną podstawę składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia , tj. z lat 1973-1974, 1977-1992, 2002-2003. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 43,85% . Przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury nie uwzględniono wynagrodzeń z firmy (...) w W. za okres 10.08.1966r.-30.11.1973r. oraz z (...) za lata 1975-1976 i 1979 – z uwagi na ich nie przedłożenie.

Decyzją z dnia 13.03.2009 r. organ rentowy dokonał ponownego ustalenia emerytury dla odwołującego się. Podstawa wymiaru została ponownie ustalona z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia z okresu 20 lat : 1973-1982, 1984-1992, 2003, (...) wyniósł 47,51% .

W dniu 22.10.2012 r. K. J. wystąpił z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury z uwzględnieniem wykazanych wynagrodzeń w legitymacji ubezpieczeniowej .

Zaskarżoną decyzją organ rentowy przeliczył ubezpieczonemu od dnia 01.10.2012r. emeryturę, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmując wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia :

- za rok 1966 : wynagrodzenie za okres od 10.08. do 31.12.1966r. w kwocie 8.353 zł – wpis w legitymacji ubezpieczeniowej , za okres od 01.01.do 31.07.1966r.w kwocie 5.250 zł – minimalne wynagrodzenie ,
- za rok 1967 w kwocie 23.102 zł – wpis w legitymacji ,
- za lata 1968-1972 – minimalne wynagrodzenie za pracę ,
- za rok 1973 : minimalne wynagrodzenie za okres od 01.01.do 30.11.1973r. , za grudzień 1973r. w kwocie 1.761 zł – wpis w legitymacji ,
- za rok 1974 w kwocie 52.918 zł – zaświadczenie Rp-7,
- za rok 1977 , 1978, 1979 – faktycznie udokumentowane wynagrodzenie i dochód . (...) wyniósł 55,08% .

W toku postępowania sądowego zostały dołączone akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w W. , zawierające m.in. angaże potwierdzające kategorię zaszerogowania oraz stawkę godzinową za pracę.

K. J. w okresie od 10.08.1966r. do 30.11.1973r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w W. na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych . Wynagrodzenie za w/w okres wynosiło co najmniej :

- za rok 1966 – 13.579 zł ,
- za lata 1967-1972 – 23.102 zł za każdy rok ,
- za okres do 30.11.1973r. – 21.179 zł (23.102:12x11 miesięcy) .

Biorąc pod uwagę w/w wyliczone wynagrodzenie , wskaźnik wysokości podstawy wymiaru stanowiący stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego wynagrodzenia z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia K. J. tj. z lat : 1966-1974, 1977-1980 , 1984-1987, 1989-1991 wyniósł 67,80 % i jest wyższy niż wyliczony w zaskarżonej decyzji ZUS.

Sąd w zakresie ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego posiłkował się opinią biegłej z zakresu księgowości , uzupełnioną w zakresie wskazanym przez Sąd i opinię tę w wariantach II uznał za rzetelną i prawidłową. Biegła dokonała dwuwariantowego wyliczenia wysokości emerytury odwołującego się z uwzględnieniem wynagrodzeń za lata przepracowane w E.- W. , tj. wg I wariantu – przy założeniu przepracowanych godzin w miesiącu w ilości 208 i wypłacania dodatkowych składników do wynagrodzenia w wysokości 85% stawki godzinowej określonej w angażu i wg II wariantu – z uwzględnieniem wysokości wynagrodzenia udokumentowanego wpisem w legitymacji ubezpieczeniowej za rok 1967. W obu przypadkach podstawa wymiaru świadczenia została wyliczona z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, wskaźniki wysokości świadczenia w obu wariantach uległy zwiększeniu w porównaniu do wyliczeń ZUS dokonanych zaskarżoną decyzją : do 76,79% w I wariantcie i do 67,80 % w II wariantcie opinii uzupełniającej po uwzględnieniu części zastrzeżeń organu rentowego. Sąd przyjął za podstawę swego rozstrzygnięcia wyliczenia dokonane przez biegłą w II wariantcie opinii uzupełniającej uznając, że są one bardziej miarodajne. Podstawę dla tych wyliczeń stanowiły bowiem dane wynikające wprost z zapisów w legitymacji ubezpieczeniowej za rok 1967, pośrednio z dokumentów osobowo – księgowych, tj. umowy o pracę, angaży i świadectwa pracy. Wyliczenia te nie uwzględniają sukcesywnego wzrostu płacy , jak również sugerowanych przez biegłą wypłat dodatkowych składników do wynagrodzenia. Według Sadu pierwszej instancji kwota 23.101,70 zł wskazana w legitymacji ubezpieczeniowej odwołującego się jest kwotą pewną , a zatem tylko ona mogła stanowić podstawę do uwzględnienia przy wyliczeniach wynagrodzeń w spornym okresie.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy wskazując na treść art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz wyniki postępowania dowodowego uznał w punkcie pierwszym wyroku, że zasadnym jest przeliczenie emerytury wnioskodawcy począwszy od 01.10.2012

r. uwzględniając w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wynagrodzenia z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia zgodnie z wyliczeniem biegłej w II wariantcie opinii uzupełniającej. Oddalając odwołanie w pozostałym zakresie Sąd Okręgowy zważył, że brak natomiast było podstaw do przeliczenia świadczenia według wariantu I opinii, bowiem wariant ten opierał się na hipotetycznych założeniach co do czasu pracy i wypłacanych składnikach wynagrodzenia, i jako mniej miarodajny nie został uwzględniony.

W apelacji od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił zaskarżonemu wyrokowi: 1) naruszenie prawa procesowego – art. 233 k.p.c. polegające na błędnym ustaleniu wysokości podstawy wynagrodzenia odwołującego w latach 1968-1973 i przyjęciu do podstawy wymiaru składek wynagrodzenia hipotetycznego w wysokości 23 102 zł, mimo braku dowodów potwierdzających oraz uwzględnienie tak ustalonej podstawy wymiaru składek również za okres odbywania służby wojskowej, 2) naruszenie prawa materialnego – art. 15 w związku z art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 1 i § 4 pkt. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu do obliczenia podstawy wymiaru emerytury wynagrodzenia hipotetycznego oraz uwzględnienie przy obliczaniu podstawy wymiaru emerytury okresu służby wojskowej.

Powołując się na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje: apelacja jest uzasadniona. Poza sporem w rozpoznawanej sprawie jest, że ubezpieczony od 2 września 1963 do 30 lipca 1966 roku, w tym od 2 września 1963 r. do 24 czerwca 1966 r. jako uczeń zawodu, był zatrudniony w przedsiębiorstwie (...) w W., a następnie od 10 sierpnia 1966 r. do 30 listopada 1973 r. pracował w Przedsiębiorstwie (...) spółka z o.o. (dawniej Przedsiębiorstwo (...)). W okresie zatrudnienia w tym ostatnim przedsiębiorstwie odbywał zasadniczą służbę wojskową od 22 kwietnia 1969 r. do 9 kwietnia 1971 r. Po odbyciu służby zgłosił powrót do pracy z dniem 21 kwietnia 1971 r. Z okresu zatrudnienia w wymienionych przedsiębiorstwach nie zachowała się dokumentacja płacowa, ale zachowały się akta osobowe ubezpieczonego wraz z angażami zawierającymi stawki wynagrodzenia godzinowego oraz dodatku brygadzistowskiego przyznawanego okresowo. Nadto ubezpieczony dysponuje legitymacją ubezpieczeniową, w której odnotowano jedynie zarobki za okres od 10 sierpnia do 31 grudnia 1996 roku w wysokości 8 353 zł i za 1967 r. w wysokości 23 101,70 zł (przeciętne miesięczne 1930 zł). Sąd pierwszej instancji uznał, że w latach 1968 – 1973 ubezpieczony osiągał zarobki takie jak w 1967 roku, przyjmując do podstawy wymiaru za każdy rok z tych lat po 23 102 zł, również za okres, w którym ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową i z oczywistych względów nie otrzymywał żadnego wynagrodzenia. Ustalenia sądu pierwszej instancji w tym zakresie, aczkolwiek oparte na opinii biegłego księgowego, są dowolne, naruszające dyspozycję z art. 233 § 1 k.p.c. Zważyć bowiem należy, że w sprawach o wysokość emerytury opinia biegłego księgowego nie ma rozstrzygającego charakteru i jak każdy środek dowodowy podlega ocenie według reguł wynikających z art. 233 § 1 k.p.c. z uwzględnieniem materialnoprawnych kryteriów, którymi posługuje się sąd przy ustalaniu podstawy wymiaru i wysokości świadczenia. Oznacza to, że sąd nie może opierać się bezkrytycznie na opinii biegłego bez dokonania oceny metodologii wyliczeń przyjętych przez biegłego, a w szczególności oceny prawidłowości rozumowania biegłego na gruncie obowiązującego prawa i zasad ustalania podstawy wymiaru składek. Opinia biegłego księgowego ustalająca podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w oderwaniu od zasad dotyczących obliczania tych podstaw, a wynikających z przepisów prawa materialnego jest nieprzydatna w sprawie.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę. Zgodnie z ust. 6 tego artykułu, na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu. W omawianych przepisach chodzi o rzeczywiste podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. W sytuacji gdy nie jest możliwe ustalenie podstaw wymiaru składek w poszczególnych latach,

w okresie pozostawania ubezpieczonego w stosunku pracy, z mocy art. 15 ust. 2a powołanej ustawy, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne może być udowodniana wszelkimi środkami dowodowymi, w tym z uwzględnieniem dowodu z opinii biegłego księgowego. Biegły jednak nie jest powołany do ustalania faktów, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż takie uprawnienia przysługują wyłącznie sądowi. Po myśli art. 278 § 1 k.p.c. sąd powołuje biegłego w sprawach wymagających wiadomości specjalnych. Dlatego też w sprawach, w których ustalenie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga dokonania skomplikowanych wyliczeń matematycznych na podstawie zgromadzonych w aktach danych faktycznych powołuje się biegłego księgowego. Zadaniem biegłego w sprawach, w których sporna jest podstawa wymiaru składek jest jednak obliczenie wynagrodzeń rzeczywistych, a nie hipotetycznych. Oznacza to, że biegły dysponując na przykład danymi z akt osobowych dotyczącymi stawki wynagrodzenia osobistego pracownika, przy uwzględnieniu obowiązującego go czasu pracy, może odtworzyć rzeczywiste wynagrodzenie ubezpieczonego stanowiące podstawę wymiaru składek na jego ubezpieczenie. Nie może jednak doliczać do tak ustalonego wynagrodzenia dodatkowych składników tego wynagrodzenia, niewynikających z dokumentacji zgromadzonej w sprawie, tylko dlatego, że w jednym roku – udokumentowanym legitymacją ubezpieczeniową – ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie wyższe niż to wynikało z jego stawki osobistego zaszeregowania. Jak wynika z opinii biegłej księgowej, przyjętej przez sąd pierwszej instancji na użytek przedmiotowej sprawy, biegła podzieliła kwotę 23 101,70 zł wpisaną do legitymacji ubezpieczeniowej za 1967 roku przez liczbę godzin pracy w tym roku (według nominalnego czasu pracy) i w ten sposób uzyskała stawkę godzinową wynagrodzenia 9,26 zł, podczas gdy stawka godzinowa ubezpieczonego z tego okresu wynosiła 5 zł. Stąd też biegła uznała, że oprócz wynagrodzenia godzinowego ubezpieczony otrzymywał dodatkowe składniki wynagrodzenia stanowiące 85 % stawki podstawowej, mimo że w jego aktach osobowych nie ma wzmianki o przyznaniu innych składników wynagrodzenia. Zważywszy na to, że w okresie zatrudnienia w wymienionym przedsiębiorstwie stawka osobistego zaszeregowania ubezpieczonego rosła biegła uznała, że w następnych latach wynagrodzenie nie mogło być niższe od wskazanego w legitymacji ubezpieczeniowej i wyliczyła podstawy wymiaru składek ubezpieczonego w dwóch wariantach. W pierwszym do wynagrodzenia obliczonego z angaży doliczyła 85 %, a w drugim mniej korzystnym wariantcie przyjęła do podstawy wymiaru składek za lata 1968-1973 wynagrodzenie z 1967 roku, w tym za okres odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej czynnej służby wojskowej. Przedstawiony przez biegłą sposób liczenia podstaw wymiaru składek ubezpieczonego za poszczególne lata jest nie do przyjęcia. Przede wszystkim dlatego, że jak wskazała biegła w opinii ubezpieczony pracował w systemie akordowym, a jest to okoliczność bezsporna przyznana przez ubezpieczonego. W takim systemie pracy wynagrodzenie uzależnione jest od ustalonych norm pracy, wydajności pracownika, a także liczby przepracowanych godzin, w tym godzin nadliczbowych. Należy mieć na względzie, że zastosowanie przez pracodawcę akordowego systemu wynagradzania pracowników nie wyłącza stosowania wobec nich przepisów o czasie pracy, w tym przepisów o wynagradzaniu za godziny nadliczbowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 1997 r., I PKN 204/97, OSNAPiUS 1998 r. nr 10, poz. 299). Przy akordowym systemie wynagradzania ustalona w umowie stawka godzinowa jest stawką wynagrodzenia gwarantowanego na wypadek niewypracowania przez pracownika ustalonej normy, niezależnie od przyczyn takiego stanu rzeczy. Dlatego też nie mając danych co do tego jakie składniki wynagrodzenia wpłynęły na potwierdzone w legitymacji ubezpieczeniowej roczne wynagrodzenie ubezpieczonego w 1967 roku, niedopuszczalnym było ustalenie wynagrodzeń ubezpieczonego w następnych latach na poziomie roku 1967, poprzez założenie, że wynagrodzenie musiało być wyższe niż wynikające ze stawek godzinowych przy uwzględnieniu nominalnego czasu pracy.

Za całkowicie chybione należy uznać stanowisko sądu pierwszej instancji podzielające opinię biegłej, że w podstawie wymiaru emerytury należy uwzględnić „wynagrodzenia odwołującego za czas odbywania służby wojskowej”. Niewątpliwie okres służby wojskowej przy obliczaniu emerytury na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest traktowany jako okres składkowy, a to zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, to jednak brak jest przesłanek prawnych do uwzględniania tego okresu przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury w trybie art. 15 ustawy z wynagrodzeniem poprzedzającym powołanie do wojska. Po pierwsze dlatego, że podstawa wymiaru emerytury, a

wysokość emerytury to dwie różne kategorie prawne, których nie można mylić, choć niewątpliwie wysokość podstawy wymiaru wpływa na wysokość świadczenia obliczanego w trybie art. 53 ustawy. Po drugie w czasie odbywania czynnej służby wojskowej ubezpieczony nie otrzymuje żadnego wynagrodzenia od pracodawcy, z którego można by było obliczać podstawę wymiaru składek. Po trzecie żaden przepis ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a także żaden przepis ustawy z 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r., poz. 144 – j.t.), na którą powołuje się biegła w swojej opinii, nie przewiduje fikcyjnego ustalania wynagrodzenia pracownika odbywającego służbę wojskową do ustalania podstawy wymiaru jego świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Zgodnie z art. 120 ust. 1 ustawy z 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (art. 108 ustawy w brzmieniu obowiązującym w czasie odbywania przez ubezpieczonego służby) pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia u tego pracodawcy w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy. Wyjaśnić wypada, że zaliczenie okresu służby wojskowej na podstawie tego przepisu do okresu zatrudnienia w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy nie stanowi źródła prawnego do uwzględniania tego okresu do podstawy wymiaru składek z wynagrodzeniem z okresu poprzedzającego powołanie do służby. Niedopuszczalność ustalania fikcyjnej podstawy wymiaru emerytury z okresu odbywania służby wojskowej można wywieść wprost z art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a także z art. 17 ust. 1 i ust. 3 tej ustawy. Z art. 17 § 1 i § 3 ustawy wynika, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru renty dla ubezpieczonego w myśl art. 15 ust. 1, który ma zbyt krótki okres opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z powodu między innymi odbywania służby wojskowej ustala się podstawę wymiaru składek za okres faktycznego podlegania ubezpieczeniom. Zatem teza o dopuszczalności ustalania podstawy wymiaru składek z okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej nie znajduje potwierdzenia w przepisach prawa materialnego.

Mając na uwadze powyższe, a w szczególności brak przydatności opinii biegłej księgowej przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego, sąd drugiej instancji zobowiązał organ rentowy do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego z 20 najkorzystniejszych lat, z uwzględnieniem stawek wynagrodzenia ubezpieczonego wynikających z dokumentów zebranych w aktach sprawy (akt osobowych) przy założeniu nominalnego czasu pracy. Wykonując postanowienie sądu drugiej instancji organ rentowy obliczył podstawy wymiaru składek ubezpieczonego za sporne lata i dokonał wyboru 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu jego podlegania ubezpieczeniom.

Z uwagi na to, że ubezpieczony nie zakwestionował wyliczeń organ rentowego Sąd Apelacyjny w Łodzi do ustalenia podstawy wymiaru składek przyjął poniższe kwoty i lata:

- **1966 w kwocie 9229 zł;**
- **1967 w kwocie 23102 zł;**
- **1968 w kwocie 14144 zł;**
- **1971 w kwocie 12082 zł;**
- **1972 w kwocie 17472 zł;**
- **1973 w kwocie 26825 zł;**
- **1974 w kwocie 52918 zł;**
- **1977 w kwocie 58194 zł;**
- **1978 w kwocie 47684 zł;**
- **1979 w kwocie 28431 zł;**

- **1980 w kwocie 30000 zł;**
- **1984 w kwocie 91200 zł;**
- **1985 w kwocie 120000 zł;**
- **1986 w kwocie 129600 zł;**
- **1987 w kwocie 168000 zł;**
- **1988 w kwocie 216000 zł;**
- **1989 w kwocie 861300 zł;**
- **1990 w kwocie 4615141 zł;**
- **1991 w kwocie 8077084 zł;**
- **2003 w kwocie 8800 zł;**

W. wysokości podsatwy wymiaru z powyższych lat wynosi 57,41%, a wysokość emerytury 1479,49 zł.

Wobec zmiany ustaleń faktycznych sprawy w postępowaniu apelacyjnym zachodziła również podstawa do zmiany zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., w sposób jak w sentencji i oddalenia apelacji w trybie art. 385 k.p.c. w zakresie nieuwzględnionym przez sąd drugiej instancji. W szczególności nie zasługiwała na uwzględnienie teza organu rentowego, że przy uwzględnieniu postulowanych w apelacji zmian podstaw wymiaru składek za lata 1968-1973 wskaźnik wysokości podstawy wymiaru składek wynosiłby 54,06 %.